

DISCURS DE LA PRESIDENTA DEL CONSELL SOCIAL DE LA UNIVERSITAT DE GIRONA A L'ACTE D'INAUGURACIÓ DEL CURS ACADÈMICA 2017-2018 (29 de setembre de 2017)

Gràcies, rector,

Director general d'Universitats,

Directors territorials, representants de la Diputació i de l'Ajuntament de Girona,

Exrector Joan Batlle,

Vicerectors,

Membres del Consell Social i representants de la nostra societat,

President i membres del Patronat de l'Escola Politècnica,

Representants de la Cambra de Comerç, dels col·legis professionals, de les organitzacions empresarials i sindicals

Director de l'IDIBGI

Sra. Montserrat Castro,

I, és clar, membres de la universitat: degans i deganes, directors i directores de departaments, instituts i càtedres, membres del personal acadèmic i del PAS, i estudiants.

Avui s'inicia un curs que segur que recordarem tots els presents, possiblement per diferents motius. Els alumnes que comencen la seva etapa acadèmica i els que aquest any l'acabaran, perquè iniciaran una nova vida. Els que comencen els estudis universitaris, perquè començaran una nova etapa, i per a ells serà un nou any ple de reptes, però segur que per a tots serà, m'atreviria dir que ja està essent un any diferent.

Hem passat setmanes de tensió en tots els àmbits; per a molts és la primera aventura de la seva vida com a universitaris, per a altres hi ha una ombra de preocupació pels esdeveniments que visqueren fa força anys, per a tots, una incògnita.

Però som a la universitat, l'únic lloc que s'ha mantingut al marge, durant segles, dels canvis socials, religiosos i polítics.

I és aquí, entre aquestes parets, on totes les idees i opinions poden i han de ser debatudes. És el lloc ideal perquè surtin moviments capaços de canviar per a bé la nostra societat.

Tanmateix, compte amb la demagògia fàcil i la manipulació dels sentiments nobles, sentiments, però manipulats. El coneixement de la realitat i de la pròpia història és fonamental.

Però ara no és el moment del debat, ja ho serà a les aules i al claustre. Ara és el moment de començar oficialment el curs acadèmic 2017-2018.

Aquest any el Rectorat ha volgut dedicar l'acte d'inauguració del curs acadèmic al compromís social. Jo hauria preferit la responsabilitat social, i és sobre aquest tema que vull dir algunes paraules, perquè comprometre's és més fàcil que respondre del compromís.

En primer lloc, crec que la paraula *responsabilitat* està marginada en molts discursos i declaracions de fe i de principis. Avui mateix només s'ha esmentat tres vegades, i una vegada en una citació del professor Xavier Antich.

I si bé estic totalment d'acord amb les paraules del rector que la universitat ha de formar no tan sols els magnífics professionals que la societat a la qual servim ens exigeix sinó també individus lliures i per tant individus formats, informats i crítics, sempre he cregut que a la frase li falta un mot, i és precisament *responsabilitat*, és a dir, individus lliures i responsables de les seves decisions i és evident que per ser totalment lliures s'ha d'estar format i informat.

Però ser lliure del tot no és fàcil, com ens explicava Erich Fromm, i la por a la llibertat fa fer coses diríem que curioses als pobles.

No podem associar responsabilitat social, només a la responsabilitat cap als més dèbils i ser aliens a la responsabilitat sobre totes les nostres decisions.

En la inauguració del curs universitari a la UOC, el professor Manuel Castells, sociòleg de prestigi mundial, feia una revisió de com havia de ser la universitat en l'era de la informació, durant aquestes primeres dècades del segle XXI, i després de fer un repàs dels orígens de les universitats europees, passant pels diferents models d'universitat que han anat sorgint al llarg dels últims vuit-cents anys, des de les monàstiques i palatines originals a les tecnològiques i científiques del segle passat, feia èmfasi en les actuals, marcades per les noves tecnologies i la feminització, una feminització incompleta, perquè encara que comencin els mateixos homes que dones, tenim un sostre de vidre, degut a la maternitat, que hem de trencar. És un problema sobre el qual tinc l'esperança que s'obri una nova etapa, aquest mateix curs, que es faci un petit pas, però un pas.

Continuo. El professor Castells destacava la interdisciplinarietat necessària per als nostres professionals i l'adaptació de les universitats a les noves exigències socials; l'establiment de relacions estables amb el món empresarial i l'adaptació a les noves tecnologies de la informació. També va fer un repàs de la necessària autonomia universitària cito textualment "per a alliberar-se

de procediments burocràtics i endogàmics heretats del passat” “per a trobar l'excel·lència docent i científica necessària”. Aquí ho deixo.

Voldria destacar l'apartat 4, que portava per títol “La universitat no només forma capacitats de les persones, sinó també personalitats”. Una universitat que, sense renunciar a la seva tradició històrica ens deia el professor Castells, ha de transmetre uns valors bàsics en la conducta humana. I la responsabilitat és un d'aquests valors.

La responsabilitat s'exigeix als professionals sanitaris, però també s'ha d'exigir als economistes, als enginyers, als advocats, als arquitectes i a un llarg etcètera. A tots el que surten de les nostres aules.

I no tan sols responsabilitat amb el més feble, sinó responsabilitat per les accions personals i professionals. “Uns economistes amb responsabilitat social no ens haurien portat a la crisi que encara estem patint”, deia.

I és a aquest tipus valor, la responsabilitat personal i col·lectiva, que vull dedicar les últimes frases.

Responsabilitat dels equips de govern: rectorat, degans i caps de departament, etc. per fer plans estratègics que donin a la societat aquests professionals qualificats, individus compromesos i crítics, però responsables, que necessita.

Responsabilitat del professorat de portar-ho a terme no tan sols amb la teoria, sinó en la pràctica del dia a dia, donant exemple. El personal d'administració i serveis, al qual tant devem i deuen els estudiants, també sou exemples a seguir.

I evidentment els estudiants. No tan sols hem d'aconseguir, com deia, que siguin grans investigadors, arquitectes, metges, infermers o especialistes en turisme, etc, sinó que cada un a la pràctica ho faci d'una forma responsable davant de si mateix, davant de la societat i com deia als meus fills davant de Déu, si toca.

I això comença amb el dia a dia, a la residència pròpia o aliena, als transports en especial, si són públics, a les aules o quan se surt de marxa, quan es torna de matinada i no es deixa descansar la resta d'habitants.

Les nostres universitats han de formar els líders del futur, els que creïn empreses responsables socialment i mediambientalment, professionals qualificats però amb sentit de la responsabilitat envers ells i envers la pròpia societat, una societat d'homes i dones formats i informats, totalment lliures, però totalment responsables de les seves accions.

Aquesta és la societat en la qual m'agradaria viure i, si més no, deixar a les futures generacions. Potser per això sempre m'he compromès i he acceptat més d'un compromís.

No puc acabar sense felicitar tots els guardonats i demanar-los que continuïn treballant per què aquest no sigui el final, sinó l'inici d'una carrera d'èxits en la recerca. I per altra banda, vull donar les gràcies a tots els professors i professores i al personal d'administració i serveis que avui inicien una nova etapa de la seva vida fora de la universitat, una etapa que esperem que sigui gratificant.

Gràcies pel temps i l'esforç i pel compromís d'aquests anys, moltes vegades a costa de la pròpia família, a vosaltres devem bona part dels èxits aconseguits per aquesta institució, espero que la nova etapa sigui la compensació de tants esforços realitzats.

Gràcies per la paciència i que aquest curs sigui meravellosament inoblidable.

Rosa Núria Aleixandre Cerarols